

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301 2, 5, 9, 10, 14, 17, 21, 24, 25, 27 IR
32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 47 dalį ir ją išdėstyti taip:

„47. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, **Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatyme**, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme, Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatyme, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatyme, **Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme**, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 4 punkto a papunktį ir jį išdėstyti taip:

„a) su valstybės ar savivaldybių įsteigtose ar nustatytose saugomose teritorijose, „Natura 2000“ tinklo teritorijose esančios žemės savininkais ir valdytojais ir apie kurių sudarymą Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registru informacinėje sistemoje** įregistruotas juridinis faktas, kai su žemės savininkais ir valdytojais individualiai susitariama dėl kraštovaizdžio, gamtos vertybių papildomų apsaugos ir naudojimo priemonių nustatymo arba tvarkymo priemonių įgyvendinimo jų valdomoje žemėje;“.

3 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) Nauji sodybos pastatai ir inžineriniai statiniai statomi, esami rekonstruojami laikantis etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstų reikalavimų. Sodyboje gali būti tik vienas gyvenamosios paskirties vieno ar dviejų butų

pastatas (namas). Sodybos pastatai ir jos inžineriniai statiniai išdėstomi viename iki 2 hektarų ploto žemės sklype arba didesnio žemės sklypo dalyje, nesuformuotoje kaip atskiras žemės sklypas ir apimančioje iki 2 hektarų plotą, išskyrus atvejus, kai atstatomi istorinės dvaro sodybos statiniai, kurie (registruoti Kultūros vertybių ~~registre~~ **registro informacinėje sistemoje** kaip nekilnojamosios kultūros vertybės) buvo išdėstyti didesniame kaip 2 hektarų plote. Jeigu atliekant žemės sklypų kadastrinius matavimus vienos sodybos pastatų ir inžinerinių statinių užimama žemė priskiriama keliems gretimiesiems žemės sklypams, nes sodybą dalija viešasis kelias ar upė, laikoma, kad sodyba yra išsidėsčiusi keliuose žemės sklypuose (žemės valdoje) ir šiame straipsnyje nustatyta pastatų ir inžinerinių statinių statybos sodybose teisė juose taikoma, kol šie žemės sklypai ir juose esantys statiniai priklauso tam pačiam žemės savininkui (bendraturčiams).“

2. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) Ne sodyboje – pievose ir ganyklose – leidžiama statyti inžinerinius statinius – stogines laisvai laikomų žolėdžių ūkinių gyvūnų, įregistruotų Ūkinių gyvūnų ~~registre~~ **registro informacinėje sistemoje**, prieglobsčiui nuo kritulių ir vėjo. Šios stoginės negali būti statomos natūraliose pievose, saugomų augalų ir vabzdžių rūšių radavietėse, taip pat nurodytose vietose negali būti sandėliuojami pašarai ir organizuojamas žolėdžių ūkinių gyvūnų papildomas šėrimas. Jeigu žolėdžiai ūkiniai gyvūnai nebelaikomi pievų ir ganyklų plote, kuriame yra stoginė gyvūnams laikyti, ji turi būti pašalinta ne vėliau kaip per 6 mėnesius po to, kai žolėdžiai ūkiniai gyvūnai buvo išgabenti. Stoginės įrengiamos be patalpų su ne daugiau kaip 3 išorinėmis sienomis ar be jų. Kiti stoginių statybos reikalavimai (stoginės matmenys, forma, medžiagos, iš kurių ji statoma, mažiausias pievų ar ganyklų plotas, kuriame statoma stoginė) nustatomi draustinio nuostatuose (kai draustinis yra valstybiniame parke ar biosferos rezervate, – valstybinio parko ar biosferos rezervato nuostatuose, jeigu nėra patvirtintų individualių draustinio nuostatų, – bendruose gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatuose).“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Juridinis faktas apie apsaugos sutartį dėl privačios saugomos vietovės registruojamas Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registro informacinėje sistemoje**, nustatyta privati saugoma vietovė registruojama Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės ~~kadastru~~ **Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje**. Jeigu nustatoma privati saugoma vietovė:

1) patenka į prioritetinių plotų, kuriuose siūloma nustatyti privačias saugomas vietoves, sąrašą, juridinį faktą apie apsaugos sutartį dėl privačios saugomos vietovės registruoti Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registro informacinėje sistemoje** teikia ir registravimo išlaidas apmoka Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;

2) nepatenka į prioritetinių plotų, kuriuose siūloma nustatyti privačias saugomas vietoves, sąrašą, juridinį faktą apie apsaugos sutartį dėl privačios saugomos vietovės registruoti Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registro informacinėje sistemoje** teikia ir registravimo išlaidas apmoka žemės savininkas.“

5 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) Leidžiama sodybos pastatų ir inžinerinių statinių statyba sodybose. Sodyboje gali būti tik vienas gyvenamosios paskirties vieno ar dviejų butų pastatas (namas). Sodybos pastatai ir jos inžineriniai statiniai išdėstomi viename iki 2 hektarų ploto žemės sklype arba didesnio žemės sklypo dalyje, nesuformuotoje kaip atskiras žemės sklypas ir apimančioje iki 2 hektarų plotą, išskyrus atstatomas istorines dvaro sodybas, kurių statiniai (registruoti Kultūros vertybių registre **registro informacinėje sistemoje** kaip nekilnojamosios kultūros vertybės) buvo išdėstyti didesniame kaip 2 hektarų plote. Jeigu atliekant žemės sklypų kadastrinius matavimus vienos sodybos pastatų ir inžinerinių statinių užimama žemė priskiriama keliems gretimoms žemės sklypams dėl to, kad sodybą dalija viešasis kelias ar upė, laikoma, kad sodyba yra išsidėsčiusi keliuose žemės sklypuose (žemės valdoje), ir šiame straipsnyje nustatyta pastatų ir inžinerinių statinių statybos sodybose teisė juose taikoma tol, kol šie žemės sklypai ir juose esantys statiniai priklauso tam pačiam žemės savininkui (bendraturčiams).“

2. Pakeisti 14 straipsnio 3 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) Ne sodyboje – pievose ir ganyklose – leidžiama statyti inžinerinius statinius – stogines laisvai laikomų žolėdžių ūkinių gyvūnų, įregistruotų Ūkinių gyvūnų registre **registro informacinėje sistemoje**, prieglobsčiui nuo kritulių ir vėjo. Šios stoginės negali būti statomos natūraliose pievose, saugomų augalų ir vabzdžių rūšių radavietėse, taip pat nurodytose vietose negali būti sandėliuojami pašarai ir organizuojamas žolėdžių ūkinių gyvūnų papildomas šėrimas. Jeigu žolėdžiai ūkiniai gyvūnai nebelaikomi pievų ir ganyklų plote, kuriame yra stoginė gyvūnams laikyti, ji turi būti pašalinta ne vėliau kaip per 6 mėnesius po to, kai žolėdžiai ūkiniai gyvūnai buvo išgabenti. Stoginės įrengiamos be patalpų su ne daugiau kaip 3 išorinėmis sienomis ar be jų. Kiti stoginių statybos reikalavimai (stoginės matmenys, forma, medžiagos, iš kurių ji statoma, mažiausias pievų ar ganyklų plotas, kuriame statoma stoginė) nustatomi valstybinio parko nuostatuose.“

6 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Siekiant išsaugoti genetinius medynus, esančius valstybiniuose rezervatuose, valstybiniuose ar savivaldybių draustiniuose, valstybinių parkų ar biosferos stebėsenos teritorijų draustiniuose, atskiros saugomos teritorijos (genetiniai sklypai) nesteigiamos (-i). Valstybinė miškų tarnyba patvirtina tokių genetinių medynų, esančių valstybiniuose rezervatuose, valstybiniuose ar savivaldybių draustiniuose, valstybinių parkų ar biosferos stebėsenos teritorijų draustiniuose, sąrašą, kurio pagrindu informacija apie juos kaupiama Saugomų teritorijų valstybės kadastrės **registro informacinėje sistemoje**, apsaugos priemonės numatomos atitinkamų saugomų teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) nuostatuose.“

7 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Siekiant užtikrinti, kad į vandens telkinius nepatektų pavojingų medžiagų, vandens telkinių krantai būtų apsaugoti nuo erozijos, taip pat kad būtų užtikrintas vandens telkinių pakrančių ekosistemų stabilumas, išsaugota migracinių koridorių funkcija, saugomas vandens telkinių pakrančių gamtinis kraštovaizdis ir jo estetinės vertybės, sudarytos palankios sąlygos rekreacijai, užtikrinta visuomenės teisė naudotis vandens telkiniais ir eiti jų pakrantėmis, išskiriamos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos dalyje prie vandens telkinio nustatoma pakrantės apsaugos juosta. Pakrantės apsaugos

juosta gali sutapti su paviršinių vandens telkinių apsaugos zona. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos nustatomos Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastrę **registro informacinėje sistemoje** registruotiems paviršiniams vandens telkiniams, taip pat Kuršių marių rytinei pakrantei nuo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto šiaurinio molo iki Skirvytės upės žiočių. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos nenustatomos prie rezervatuose esančių paviršinių vandens telkinių, taip pat jūrų uosto teritorijoje ir rezervinėse teritorijose, kurių ribas nustato Vyriausybė.“

8 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Siekiant apsaugoti draustiniuose, valstybiniuose parkuose, biosferos stebėsenos teritorijose ir jų buferinės apsaugos zonose, nepriskirtose „Natura 2000“ tinklui, esančias Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines ir saugomų rūšių buveines, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos vadovas tvirtina šių buveinių plotus ir jie registruojami ~~Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrę~~ **Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje.**“

9 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„25 straipsnis. ~~Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras~~ **Saugomų teritorijų registras ir Saugomų teritorijų registro informacinė sistema**

1. ~~Saugomų teritorijų apsaugai ir racionaliui tvarkymui organizuoti yra tvarkomas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, kurio valdytoja yra Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija. Jame registruojami rezervatai, draustiniai, gamtos paveldo objektai, valstybiniai parkai, pajūrio juosta, biosferos stebėsenos teritorijos, atkuriamieji ir genetiniai sklypai, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos teritorijų funkcinio prioriteto zonos, valstybinių rezervatų, valstybinių draustinių, gamtos paveldo objektų, valstybinių parkų, biosferos rezervatų buferinės apsaugos zonos, „Natura 2000“ tinklo teritorijos, Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir saugomų rūšių buveinių plotai, taip pat privačios saugomos vietovės. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrę kaupiami ir saugomi, sisteminami, apdorojami duomenys apie nurodytas teritorijas ir jose saugomas gamtos vertybes, privačiose saugomose vietovėse nustatytas gamtos vertybių, kraštovaizdžio apsaugos, naudojimo ir (ar) tvarkymo priemonės.~~

2. ~~Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys yra vieši ir teikiami neatlygintinai. Pagal duomenų teikimo sutartis šie duomenys neatlygintinai perduodami susijusiems registrams ir valstybės informacinėms sistemoms.~~

1. Saugomų teritorijų registras – tai Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje tvarkomi duomenų apie šio straipsnio 2 dalyje nurodytus objektus rinkiniai.

2. Saugomų teritorijų registro objektai:

1) rezervatai, draustiniai, gamtos paveldo objektai, kompleksiniai kraštovaizdžio paveldo objektai, valstybiniai parkai, pajūrio juosta, biosferos stebėsenos teritorijos, atkuriamieji ir genetiniai sklypai, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos teritorijų funkcinio prioriteto zonos, valstybinių rezervatų, valstybinių draustinių, gamtos paveldo

objektų, valstybinių parkų, biosferos rezervatų buferinės apsaugos zonos, privačios saugomos vietovės;

2) „Natura 2000“ tinklo teritorijos;

3) Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir saugomų rūšių buveinių plotai.

3. Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje tvarkomi duomenų apie saugomas teritorijas, „Natura 2000“ tinklo teritorijas, Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir saugomų rūšių buveinių plotus, įskaitant jų erdvinius duomenis, rinkiniai. Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje tvarkomų duomenų rinkinius sudarantys duomenys detalizuojami šio registro informacinės sistemos nuostatuose.

4. Saugomų teritorijų registro informacinės sistemos valdytoja ir joje tvarkomų duomenų, įskaitant asmens duomenis, valdytoja yra Aplinkos ministerija.

5. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti objektai Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje registruojami pagal registravimo sąlygas, nustatytas Saugomų teritorijų registro informacinės sistemos nuostatuose.

6. Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje tvarkomi duomenys, išskyrus asmens duomenis, yra vieši. Šios informacinės sistemos duomenys teikiami laikantis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 28 straipsnio 11 dalyje nurodytų apribojimų, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 straipsnyje apibrėžtų asmens duomenų tvarkymo principų ir 6 straipsnyje nustatytų asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlygų ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 3 straipsnyje nustatytus asmens kodo tvarkymo ypatumus.

7. Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje tvarkomi duomenys atveriami pakartotinai naudoti, išskyrus asmens duomenis ir duomenis, susijusius su visuomenės ir viešuoju saugumu.

8. Saugomų teritorijų registro informacinėje sistemoje objektai registruojami, duomenys teikiami ir kiti su duomenų tvarkymu šioje informacinėje sistemoje susiję veiksmai atliekami neatlygintinai.“

10 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 27 straipsnio 4 dalies 14 punktą.

14) tvarko Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrą;

11 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 32 straipsnio 8 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) atidalijama miškų ūkio paskirties žemės sklypo dalis, kurioje leidžiama atstatyti buvusią sodybą arba kurioje yra teisėtai pastatytas pastatas arba pastatas kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamąjo turto ~~registre~~ **registru informacinėje sistemoje** įregistruotas kaip atskiras nekilnojamąjo turto objektas (pagrindinis daiktas);“.

2. Pakeisti 32 straipsnio 9 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) atidalijama miškų ūkio paskirties žemės sklypo dalis, kurioje yra teisėtai pastatytas

pastatas arba pastatas kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registrų informacinėje sistemoje** įregistruotas kaip atskiras nekilnojamojo turto objektas (pagrindinis daiktas), formuojant atskirus žemės sklypus – miškų ūkio paskirties žemės sklypą ir kitos paskirties žemės sklypą, kuris formuojamas pastatui arba pastatui kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registrų informacinėje sistemoje** įregistruotam kaip atskiras nekilnojamojo turto objektas (pagrindinis daiktas), eksploatuoti;“.

3. Pakeisti 32 straipsnio 9 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) atidalijama žemės sklypo dalis, kurioje yra Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registrų informacinėje sistemoje** įregistruotas teisėtai (iki 2001 m. gruodžio 4 d.) pastatytas antras sublokuotas ar nesublokuotas gyvenamasis namas;“.

4. Pakeisti 32 straipsnio 10 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) atidalijama miškų ūkio paskirties žemės sklypo dalis, kurioje yra teisėtai pastatytas pastatas arba pastatas kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registrų informacinėje sistemoje** įregistruotas kaip atskiras nekilnojamojo turto objektas (pagrindinis daiktas), formuojant atskirus žemės sklypus – miškų ūkio paskirties žemės sklypą ir kitos paskirties žemės sklypą, kuris formuojamas pastatui arba pastatui kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registrų informacinėje sistemoje** įregistruotam kaip atskiras nekilnojamojo turto objektas (pagrindinis daiktas), eksploatuoti;“.

5. Pakeisti 32 straipsnio 10 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) atidalijama žemės sklypo dalis, kurioje yra Nekilnojamojo turto ~~registre~~ **registrų informacinėje sistemoje** įregistruotas teisėtai (iki 2001 m. gruodžio 4 d.) pastatytas antras sublokuotas ar nesublokuotas gyvenamasis namas;“.

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir aplinkos ministras iki 2026 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas